

En samtida balettskola i Göteborg

I Göteborg, där regnet har sin egen rytm, rör sig också Svenska Balettskolan i en säregen takt. Den bär ett namn som för tankarna till den kungliga systemskolan i Stockholm, som om de delade samma tradition eller struktur. Men likheterna stannar vid namnet. Innanför Svenska balettskolans dörrar pågår en stillsam men beslutsam förskjutning. Ett arbete bort från hierarkier och tystnadskultur mot en utbildning där teknik, hälsa och människosyn får samexistera. Där kroppen inte bara formas utan också får tänka. I centrum för arbetet står Sebastian Michanek, konstnärlig chef och biträdande rektor. Hans roll är dubbel, dels nära vardagen och det som händer på golvet och dels hans pedagogiska huvudansvar för utbildningen både i nutida dans och balett.

Av Gunnlaugur Egilsson

DET MÄRKS snabbt att att Sebastian Michanek inte förvaltar balettskolan som endast ett arv, utan driver den som ett projekt för framtiden.

Skolverket kategoriserar dansutbildningen som en egen skolform. Och det är inte svårt att förstå varför. För här samsas svenska, matte och engelska med balett, nutida dans, akrobatik och sceniskt arbete, i en vardag som på många sätt liknar ett yrkesförberedande gymnasieprogram, fast för elever mellan 9 och 15 år.

Sebastian beskriver det som att dansutbildningen i praktiken är skriven som ett gymnasieprogram där eleverna ska förstå yrkets konventioner i praktiken och få en inblick i teaterns hela ekosystem, från scenrummet till samarbeten med andra yrkesroller. Det ställer krav långt utöver dansteknik. Att mogna är en stor del av utbildningen, fysiskt likvärd som mentalt och socialt.

SAMTIDA TRADITION

När Sebastian talar om en samtida balettskola menar han inte samtida dans som stil. Han menar ett sätt att tänka: att vara i dialog med sin tid, med forskning, med samhället och med dansens egen historia och utveckling.

Det innebär att eleverna inte bara tränar, utan också lär sig att förstå varför kroppen fungerar som den

gör, och vad dansvärlden kan bära med sig av problem. Puberteten påverkar balans och kontroll, tillväxt kan kännas som ett steg tillbaka utan att vara ett misslyckande, och jämförelsekultur riskerar att skapa skam där det egentligen bara finns utveckling.

– Kunskap är motståndskraft, säger Michanek och menar att kritiskt tänkande gör eleverna bättre rustade när de möter ideal, kommentarer och maktstrukturer utanför skolans väggar.

FRÅN ATT BITA IHOP TILL ATT BYGGA UPP

En av skolans tydligaste förändringar är ämnet *Danshälsa* som inte är en sidogrej utan en central del av utbildningen. Här pratar man om kost, återhämtning, psykisk hälsa, kroppsideal och tystnadskultur med fokus på dansen som ett hållbart yrke.

Det handlar också om ansvarsfördelning. Sebastian återkommer till en princip, att ansvaret inte ska läggas på barnet. Det vilar på de vuxna. På pedagogens förmåga att hitta vägar, formulera om, vara tålmodig och modern i sin feedback, istället för att driva på med skam.

Skolan har dessutom arbetat konkret med struktur och schemaläggning utifrån måltider, återhämtning och biologiska rytmer.

Man har följt den nyaste forskningen och jobbat långsiktigt med förändringar som ska hålla över tid och med genomtänkta justeringar som faktiskt går att bära.

Resultatet, menar Sebastian, syns i minskad skadefrekvens. Förr var fot- och knäproblem vanliga. I dag kommer elever snabbare tillbaka, och de större skadorna sker oftare utanför skolans danssammanhang.

ATT ÄGA SINA VAL

Sebastian betonar att eleven som individ ska äga sina val. Ett ja till

dansen som karriärval ska inte byggas på skam eller att leva ut någon annans dröm. Den drömmen ska eleven själv vilja hålla vid liv.

Det är en förflyttning av makt från konstformen eller institutionen till individen.

Från att bli bedömd till att själv kunna fatta informerade beslut. Och det innebär att dans inte måste leda till ett jobb med ett danskompani. Skolan försöker öppna fler vägar genom att ge ett bredare sceniskt kapital med sång och röstlektioner, med sceniskt uttryck och djupare förståelse för scenkonsten.

Här skyddas elevens självbild. Inte genom att linda in verkligheten, utan genom att visa den som den ser ut just nu.

DET AVBRUTNA FLÖDET EFTER 9:AN

Efter årskurs 9 tar utbildningen slut i Göteborg. Många elever kommer in på yrkesutbildningar vidare men det finns en tydlig förlust, de som vill fortsätta, men inte är redo

Bilden ovan: Sebastian Michanek, konstnärlig chef och biträdande rektor för Svenska balettskolan i Göteborg.

Övriga bilder: Glimtar från ett klassrum där eleverna får teoretisk undervisning.

att flytta hemifrån vid 15 års ålder. Då tappar de dansen, och dansen tappar dem.

Det finns politiska beslut som pekar mot att skolan borde kunna ha en gymnasieutbildning i Göteborg, men processen har stannat av. Sebastian beskriver det som att beslut finns, men att driv saknas hos utbildningsförvaltningen.

Skolans vision är tydlig: en hel väg från 9 till 18, så att unga kan bli färdigt utbildade som dansare på sin egna hemmaplan.

När Sebastian blickar längre fram ser han mer än en skolbyggnad. Han ser ett Göteborg där fler unga dansar. Han ser framtida koreografer, danspedagoger och kulturskapare som själva har gått här, och ett rikt kulturliv.

Han ser också något större: att dans och kultur blir lika självklara val som idrott, i en tid där unga dras mot skärmar och där utbudet ofta är könskodat och snävt.

EN SKOLA SOM ÄVEN SYNLIGGÖR DANSEN

Svenska Balettskolan har dessutom ett annat uppdrag, som Sebastian återkommer till, nämligen att synliggöra dansen i regionen. Skolan bygger nätverk med privata dansskolor och delar kunskap och

metodik, inte bara för att rekrytera, utan för att fler ska kunna dansa och då även på hobbynivå.

Och dansen tar plats på scen. Nyligen genomfördes *Nötknäpparen* på Göteborgsoperan med full orkester med fem utsålda föreställningar och en särskild skolföreställning där hundratals barn satt stilla i två timmar och mötte konstformen för första gången.

Nästa stora projekt blir *Romeo och Julia* på Stora Teatern i april 2027, och en förhoppning om åter-

kommande samarbeten med Göteborgsoperan.

Fler och fler dansutbildningar och institutioner börjar nu omvärdera sina arbetssätt. Frågan är inte längre hur långt kroppen kan pressas, utan hur en konstform kan byggas som är hållbar över tid, över generationer, och för människan som bär den.

I sammanhanget är det som sker på Svenska Balettskolan i Göteborg ett pågående förnyelsearbete. Ett medvetet försök att göra dansen

mer mänsklig, utan att göra den mindre krävande.

Här byggs elever upp i stället för att brytas ner. Kroppen behandlas inte enbart som form, utan som bärare av kunskap.

Kanske är det där framtidens dans växer fram. Som en konstform förankrad i forskning, prövade metoder och ett långsiktigt pedagogiskt arbete.

Se svenskaalettskolan.se

DANSKROKI

**Vässa pennan och skärp sinnet!
Danskroki med professionella dansare
– en fantastisk kombination av dans, musik
och konst.**

Våren 2026 fortsätter Dansmuseets Danskroki på Kungsholmens kulturhus, torsdagar kl 18-20.

5 mars MODERN NUTIDA DANS

26 mars FLAMENCO

16 april BREAKING

**DANS
MUSEET** dansmuseet.se

